

“Parar la roda bloquejant les seves ràdios”

Estava pensant la circular de 2008, quan m'envaeix, com un riu bíblic de llet i mel, una autèntica inundació de missatges de solidaritat i afecte en ocasió dels meus 80 anys. No podent respondre a cada un i a cada una en particular, fins i tot perquè el germà Parkinson té els seus capricis, us demano que rebeu aquesta circular com una abraçada personal, entranyable, de gratitud i de comunió renovades.

Estic llegint una biografia de Dietrich Bonhoeffer, titulada, molt significativament, *Tendríamos que haber gritado*. Bonhoeffer, teòleg i pastor luterà, profeta i màrtir, va ser assassinat pel nazisme, el 9 d'abril de 1945, en el camp de concentració de Flossenbürg. Ell denunciava la «Gràcia barata» a què reduïm moltes vegades la nostra fe cristiana. Advertia també que «qui no hagi cridat contra el nazisme no té dret a cantar gregorià». I arribava finalment, ja en vigílies del seu martiri, a aquesta conclusió militant: «Cal parar la roda bloquejant les seves ràdios». No n'hi havia prou llavors amb socórrer puntualment les víctimes triturades pel sistema nazi, que per a Bonhoeffer era la roda; i no n'hi pot haver prou avui amb l'assistencialisme i les reformes-pegat davant aquesta roda que per a nosaltres és el capitalisme neoliberal amb les seves ràdios del mercat total, del lucre omnímode, de la macro-dictadura econòmica i cultural, dels terrorismes d'estat, de l'armamentisme de nou creixent, del fonamentalisme religiós, de la devastació ecocida de la terra, de l'aigua, del boscatge i de l'aire.

No podem quedar-nos estupefactes davant de la iniquitat estructurada, acceptant com a fatalitat la desigualtat injusta entre persones i pobles, l'existència d'un Primer Món que ho té tot i un Tercer Món que mor d'inanició. Les estadístiques es multipliquen i anem coneixent més números dramàtics, més situacions infrahumanes. Jean Ziegler, relator de Nacions Unides per a l'Alimentació, afirma, carregat d'experiència, que «l'ordre mundial és assassí, ja que avui la gana ja no és una fatalitat». I afirma també que «destinar milions d'hectàrees per a la producció de biocarburants és un crim contra la humanitat»; el biocombustible no pot ser un festival de lucre irresponsables. L'ONU ve alertant que l'escalfament global del planeta avança més ràpid del que es pensava i, llevat que s'adoptin mesures urgents, provocarà la desaparició del 30% de les espècies animals i vegetals, milions de persones es veuran privades d'aigua i proliferaran les sequeres, els incendis, les inundacions. Un es pregunta angoixat qui adoptarà aquestes “mesures urgents”.

El gran capital agrícola, amb l'agronegoci i l'hidronegoci cada vegada més, avança sobre el camp, concentrant terra i renda, expulsant les famílies camperoles i llançant-les errants, sense terra, acampades, engrossint les perifèries violentes de les ciutats. Dom Edwin Kräutler, bisbe de Xingú i president del CIMI, denuncia que el «desenvolupament a l'Amazònia es va tornar sinònim de desforestar, cremar, arrasar, matar». Segons Roberto Smeraldi, d'*Amigos de la Tierra*, les polítiques contradictòries del Banc Mundial d'una banda «prometen salvar els arbres» i d'altra banda «ajuden a fer caure l'Amazònia».

Però la Utopia continua. Com diria Bloch, som «criatures esperançades» (i esperançadores). L'esperança segueix, com una set i com una deu. «Contra tota esperança esperem». D'esperança parla, precisament, la recent encíclica de Benet XVI. (Llàstima que el Papa, en aquesta encíclica, no citi ni una sola vegada el Concili

Vaticà II que ens va donar la Constitució Pastoral *Gaudium et Spes -Alegria i Esperança*. Sigui dit de passada, el Concili Vaticà II continua estimat, acusat, silenciàt, omès... A qui li fa por el Vaticà II?). Davant el descrèdit de la política, a gairebé arreu del món, la nostra *Agenda Llatinoamericana 2008* aposta per una nova política; fins i tot «demanem, somiant alt, que la política sigui un exercici d'amor». Un amor molt realista, militant, que subverteixi estructures i institucions reaccionàries, construïdes amb la gana i la sang de les majories pobres, al servei del condomini mundial d'una minoria plutòcrata.

Per la seva banda les entitats i els projectes alternatius reaccionen intentant crear consciència, provocar una santa rebel·lia. El FSM 2009 se celebrarà, precisament, a l'Amazònia brasilera i tindrà l'Amazònia com un dels temes centrals. I el XII Encontre Intereclesial de les CEBs, el 2009, se celebrarà també a l'Amazònia, a Porto Velho, Rondônia. La nostra militància política i la nostra pastoral alliberadora han d'assumir cada vegada més aquests desafiaments majors, que amenacen el nostre Planeta. «Escollim, doncs, la vida» com resa el lema de la Campanya de la Fraternitat 2008. L'apòstol Pau, des de la seva Carta als Romans, ens recorda que «tota la Creació gemega i sofreix dolors de part» (Rm 8,22). Els crits de mort es creuen amb els crits de vida, en aquest part universal.

És temps de paradigmes. Avui crec que s'han de citar com a paradigmes majors i més urgents, els **drets humans bàsics**, l'**ecologia**, el **diàleg** intercultural i interreligiós i la **convivència** plural entre persones i pobles. Aquests quatre paradigmes ens afecten a tots, perquè surten a l'encontre de les convulsions, objectius i programes que està vivint la Humanitat maltractada, però sempre esperançada encara.

Amb ensopegades i ambigüitats la Nostra Amèrica es mou cap a l'esquerra; «nous vents bufen al Continent»; estem passant «de la resistència a l'ofensiva». Els pobles indígenes d'Abya Yala han saludat amb joia la Declaració de l'ONU sobre els Drets dels Pobles Indígenes, que afecta més de 370 milions de persones en uns 70 països del Món. I reivindicaran la seva posada en pràctica.

La nostra Església d'Amèrica Llatina i del Carib, a Aparecida, si no va ser la Pentecosta que volíem somiar, va ser una profunda experiència d'encontre entre els bisbes i el poble; i va confirmar els traços més característics de l'Església de l'Alliberament: el seguiment de Jesús, la Bíblia en la vida, l'opció pels pobres, el testimoni dels màrtirs, les comunitats, la missió inculturada, el compromís polític.

Germanes i germans, quines ràdios trencarem en la nostra vida diària?, com ajudarem a bloquejar la roda fatal?, tindrem dret a cantar gregorià?, sabrem incorporar en les nostres vides aquests quatre paradigmes majors traduint-los en pràctica diària?

Rebeu una abraçada entranyable en l'esperança subversiva i en la comunió fraterna de l'Evangeli del Regne. Anem sempre cap a la Vida.

Pere Casaldàliga
Circular 2008